

ЗВІТ
про проведення експериментальних досліджень у дослідах
по вивченню впливу дії рідкої гумінової суміші «Айдар»
на посівах ярого ячменю.

В Донецькому інституті агропромислового виробництва вивчався вплив обробки насіння та рослин ярого ячменю рідкою гуміновою сумішшю «Айдар» на його продуктивність.

Дослідження виконувались у спеціальній 9-ти пильній сівозміні після гороху. Повторність у дослідах 4-кратна, розміщення ділянок – систематичне. Ґрунт чорнозем звичайний малогумусний середньо суглинистий. Вміст гумусу в орному шарі – 4,9%, в підорному – 4,2%. рН – слабо лужна.

Для сівби використовувався сорт ярого ячменю Донецький – 14 з нормою висіву 4,5 млн. шт./га схожого насіння. Посів проведений 16.04.09 р сівалкою СН-16.

Посівна площа ділянки 88,2 м², облікова – 62,7 м². Добрива під дослід не вносилися.

Квітень був надзвичайно сухий та прохолодний, середньомісячна температура повітря була 8,4 °С тепла, максимальна температура досягала 17,7°С, мінімальна знижувалася до -5,3°С. Сума опадів становила 5,7 мм, при багаторічних 39 мм. Сходи з'явилися на десятий день після посіву. Дружні та рівномірні сходи були отримані завдяки ґрунтовій волозі.

У травні переважала помірно тепла, волога погода. Середньомісячна температура була 14,2°С, максимальна, в третій декаді, досягала 26-28° тепла, мінімальна температура в окремі ночі знижувалась до 4°С тепла. Сума опадів становила 97 мм, при нормі 56 мм. Наприкінці першої декади відмічалось повне кушіння ярого ячменю, а в третій декаді був відмічений вихід в трубку.

Червень – сухий, спекотний, з опадами зливого характеру в окремі дні. Середньомісячна температура повітря становила 22,9°С, максимальна підвищувалась до 33°. Сума опадів становила 8,9 мм. Високі температури повітря та брак вологи погіршили стан ярого ячменю. Наприкінці першої декади рослини виколосилися, висота рослин становила 52 см. В третій декаді розпочалася молочна стиглість.

Липень – спекотний, з частими суховіями. Середньодекадна температура повітря за II декаду місяця була 27,2°С. вона виявилася найвищою за 60-річний період спостережень. Опади спостерігались у вигляді зливових дощів, часом з градом. В першій декаді липня ячмінь досяг воскової

стиглості зерна. Вологозапаси метрового шару ґрунту були достатні для дозрівання зерна.

Обробку насіння рідкою гуміною сумішшю «Айдар» у дозі 1 л/т проводили за день до посіву разом з протруйником «Раксил Ультра FS» за методом напівсухого протруювання.

Обприскували посіви – у фазі кущіння та колосіння за допомогою ранцевих обприскувачів із розрахунку 300 л робочого розчину на 1 га.

Контроль – обробка насіння протруйником «Раксил Ультра FS» та посівів водою.

Дослідженнями встановлено, що в умовах 2009 року використання препарату «Айдар» сприяло поліпшенню показників елементів структури врожаю (таблиця 1). Кількість рослин збільшилася на 18,5 шт/м² в порівнянні з контролем, висота рослин збільшилась на 3,7 см. Маса 1000 зерен та натура зерна також збільшилися в порівнянні з контролем на 1,2 та 6,4 г відповідно.

Таблиця 1

Вплив рідкої гумінової суміші «Айдар» на елементи структури
врожаю ярого ячменю

Варіанти	Кількість рослин, шт./м ²	Кількість стебел, шт./м ²	Кількість продукт. стебел, шт./м ²	Коефіцієнт кущення	Коефіцієнт продуктивного кущення	Висота рослин, см	Довжина колоса, см	Кількість зерен в колосі, шт	Маса 1000 зерен, г	Натура зерна, г/л
Контроль	382,5	1105,5	771,5	2,89	2,02	55,0	6,2	15,3	39,4	642,1
Рідка гумінова суміш «Айдар»	401,0	1075,0	780,0	2,68	1,95	58,7	7,1	17,2	40,6	648,5

Коефіцієнт кущення та продуктивне кущення на контрольному варіанті був більший на 0,21 та 0,07 відповідно, ніж на варіанті з використанням «Айдару», але за рахунок збільшення довжини колосу, кількості зерен в колосі, маси 1000 зерен та його натури отримали вищий показник врожайності на варіанті з використанням «Айдару» ніж на контролі (таблиця 2).

Так, врожайність ярого ячменю на варіанті з використанням рідкої гумінової суміші «Айдар» становить 38,1 ц/га, що на 7,6% перевищує контрольний варіант.

Таблиця 2

Вплив рідкої гумінової суміші «Айдар» на врожайність ярого ячменю сорту
Донецький – 14

Варіант	Врожай по повторностям, ц/га				Середнє	Надбавка	
	I	II	III	IV		ц/га	%
Контроль	35,6	35,1	35,5	35,4	35,4	-	-
Рідка гумінова суміш «Айдар»	38,1	38,3	38,0	38,1	38,1	2,7	7,6
НСР ₀₅ , ц					0,53		
P, %					1,43		

Висновки: в різко посушливих умовах Донецької області доцільно використовувати для обробки насіння та для обприскування посівів під час вегетації рідку гумінову суміш «Айдар», тому що використання цього препарату поліпшує стан рослин, а як наслідок збільшує врожайність ярого ячменю на 2,7 ц/га.

Виконавці: О.О. Вінюков – молодший науковий співробітник
О.В. Мірохіна – технік

Директор ДІАПВ

І.М. Зарудняк